

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2023 m. d. įsakymo Nr. redakcija)

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS IR FARMACIJOS SPECIALISTŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IR JO FINANSAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistų (toliau – PA sveikatos priežiūros specialistai), asmens sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“, nurodytas veiklas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, farmacijos specialistų (toliau visi kartu – specialistai) profesinės kvalifikacijos tobulinimo (toliau – tobulinimas, tobulinimasis) organizavimo, apmokėjimo ir vertinimo tvarką.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Intervizija** – mokymosi metodas, grindžiamas kolegų, kaip lygiaverčių asmenų, grupiniu bendravimu, aptarimo ir refleksijos būdu siekiant tobulinti specialistų asmeninius įgūdžius ir (ar) profesinę kompetenciją ir veiklą, nedalyvaujant supervizoriui (išoriniam konsultantui).

2.2. **Mentorystė** – konsultavimo, pagalbos metodas, kai labiau patyręs tam tikros srities specialistas pagal iš anksto sudarytą individualių konsultacijų planą ir turinį konsultuoja mažiau toje srityje patyrusį specialistą, taip ugdydamas jo profesinius įgūdžius ir padėdamas jam tobulėti.

2.3. **Profesinės kvalifikacijos tobulinimas** – neformalusis švietimas, kuriuo siekiama pagilinti ar atnaujinti profesinei veiklai reikalingas žinias, gebėjimus bei praktinius įgūdžius, atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą, naujas technologijas. Įskaitomas ir kitas formalusis, neformalusis ar savišvietos būdu atliktas profesinės kvalifikacijos tobulinimas.

2.4. **Privalomojo profesinės kvalifikacijos tobulinimo trukmė** – privalomo tobulinimosi valandų skaičius specialisto praktikos licencijai, leidimui ar kitam specialisto veiklos dokumentui gauti ir licencijuojamos veiklos sąlygų laikymuisi patvirtinti.

2.5. **Stazuotė** – formaliojo švietimo institucijoje ar jos mokymo bazėje atliekamas individualus profesinės kvalifikacijos tobulinimas, kuriuo siekiama atnaujinti ir pagilinti įgytos kvalifikacijos praktinius įgūdžius ir žinias.

2.6. **Supervizija** – supervizorių atliekamas specialistų konsultavimas, siekiant tobulinti specialistų profesinę kompetenciją. Supervizija gali būti vykdoma individualiai arba grupėms.

2.7. **Seminaras** – švietimo teikėjų organizuojamas profesinės kvalifikacijos tobulinimo renginys, per kurį atliekant praktines užduotis įtvirtinamos specialistų žinios.

2.8. **Vienkartinis profesinės kvalifikacijos tobulinimo renginys** – vieną kartą per metus ta pačia tema organizuojamas ne ilgesnės kaip trijų dienų trukmės tam tikros profesinės kvalifikacijos asmenims skirtas renginys (konferencija, mokslinė praktinė konferencija, suvažiavimas, kongresas, simpoziumas ir pan.), kuriame pagal tikslią ir aiškią programą dalijamasi profesine patirtimi, aptariami mokslinių tyrimų rezultatai, jei aktualu, derinami teoriniai ir praktiniai dalykai.

2.9. **Virtualioji mokymosi aplinka** – informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis grindžiama mokymo(si) aplinka.

2.10. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakyme Nr. V-645 „Dėl Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. kovo 17 d. įsakyme Nr. V-557 „Dėl Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistų mokymo ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo ir derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

II SKYRIUS

PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO FORMOS, VERTINIMAS IR ĮFORMINIMAS

3. Skiriamos šios specialistų tobulinimosi formos:

3.1. specialistų tobulinimui parengti pasikartojančio pobūdžio kursai, apimantys apibrėžtą mokymo turinį, laiką, metodus ir formas: tobulinimo programos, paskaitos, seminarai;

3.2. praktiniai užsiėmimai: stažuotės, supervizijos, seminarai;

3.3. specialistų tobulinimo renginiai: mokslinės praktinės konferencijos, konferencijos, suvažiavimai (kongresas, simpoziumas);

3.4. specialistų tobulinimui skirtų pasikartojančio pobūdžio kursų ar praktinių užsiėmimų parengimas;

3.5. specialistų tobulinimo renginyje skaitytas mokslinis pranešimas, paskelbtos tezės be pranešimo;

3.6. mokslo žurnaluose publikuoti moksliniai straipsniai;

3.7. studijų dalykai, kuriuos studijuoja ar yra baigę specialistai, turintys tos pačios studijų krypties anksčiau įgytą profesinę kvalifikaciją;

3.8. Europos specialybės tarybos kvalifikacijos egzamino (angl. European Board Examination) arba Europos profesinės draugijos žinių ir įgūdžių sertifikavimo egzamino (angl. certificate arba diploma) išlaikymas specialistų, turinčių tos pačios studijų krypties anksčiau įgytą profesinę kvalifikaciją;

3.9. savišvietos būdu atliktas tobulinimasis: mentorystė, intervizijos, informacijos paieška ir skaitymas elektroninėje mokslo duomenų bazėje UpToDate;

3.10. kita veikla, kurioje tobulinamos specialistų kompetencijos:

3.10.1. asmens sveikatos priežiūros specialistams – dalyvavimas rengiant teisės aktus (diagnostikos ir gydymo metodiką ar diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašą ar kitą asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojantį teisės aktą) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje (toliau – Ministerija) ar jai pavaldžiose įstaigose;

3.10.2. visuomenės sveikatos priežiūros specialistams – dalyvavimas rengiant teisės aktus, susijusius su užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrole, visuomenės sveikatos sauga, valstybine visuomenės sveikatos saugos kontrole, ekstremalių sveikatai situacijų valdymo reglamentavimu Ministerijoje ar jai pavaldžiose įstaigose;

3.10.3. farmacijos specialistams – dalyvavimas rengiant farmacinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus Ministerijoje ar jai pavaldžiose įstaigose;

3.10.4. PA sveikatos priežiūros specialistams – dalyvavimas rengiant papildomosios ir alternatyviosios sveikatos paslaugų teikimą reglamentuojančius teisės aktus Ministerijoje ar jai pavaldžiose įstaigose.

4. Tobulinimas gali vykti ir nuotoliniu būdu, ir asmeniui dalyvaujant fiziškai. Nuotolinis tobulinimasis vyksta virtualiojoje mokymosi aplinkoje, kurioje pateikiama mokomoji medžiaga, atliekamos užduotys, interaktyviai bendraujama su dėstytojais, suteikiamos galimybės pagilinti tas pačias žinias, kompetencijas bei praktinius įgūdžius, užtikrinant jų kokybę, patikrinimą bei įvertinimą, kaip ir fiziškai dalyvaujant tobulinimosi renginyje.

5. Nuotolinis tobulinimasis gali vykti šiais būdais:

5.1. sinchroniniu – kai specialistai ir dėstytojas informacija keičiasi ir jų grįžtamasis ryšys vyksta realiuoju laiku;

5.2. asinchroniniu – kai specialistai mokosi savarankiškai bet kur ir bet kuriuo metu, o su dėstytoju informacija keičiasi ir jų grįžtamasis ryšys vyksta ne realiuoju laiku;

5.3. mišriuoju – kai taikomas sinchroninio ir asinchroninio nuotolinio mokymosi būdų derinys.

6. Nuotolinis tobulinimasis, kurio metu vykdomas praktinių įgūdžių tobulinimas, specialistams tiesiogiai sąveikaujant su sveikais arba sergančiais asmenimis ir (arba) bendruomene, arba naudojant treniruoklius (manekenus) ar kitas priemones, gali vykti tik sinchroniniu būdu.

7. Tobulinimosi formų trukmė vertinama ir įskaitoma valandomis:

7.1. dalyvavimas vienos valandos trukmės tobulinime – 1 valanda (į tobulinimosi laiką neįskaitomos pertraukos);

7.2. dalyvavimas tobulinime, kai trukmė valandomis nenurodyta (viena diena) – 6 valandos;

7.3. vienas EACCME (angl. European Accreditation Council for Continuing Medical Education) arba AMA (angl. American Medical Association) CME (angl. Continuing Medical Education), kreditas – 1 valanda;

7.4. skaitomos vienos valandos trukmės paskaitos, skirtos specialistų kvalifikacijos kėlimo renginiui arba programai parengimas – 8 valandos;

7.5. specialistų kvalifikacijos tobulinimui skirtų praktinių užsiėmimų vienos valandos tobulinimo programos parengimas – 2 valandos;

7.6. dalyvavimas veikloje, nurodytoje Tvarkos aprašo 3.10 punkte – 6 val. pagal atitinkamą profesinę kvalifikaciją;

7.7. studijos per paskutinius penkerius metus specialistams, turintiems tos pačios studijų krypties anksčiau įgytą profesinę kvalifikaciją: studijuoto dalyko vieno studijų kredito ECTS (angl. The European Credit Transfer and Accumulation System) vertė – 26,6 valandos;

7.8. skaitytas mokslinis pranešimas:

7.8.1. mokslinis pranešimas tobulinimo renginyje, už kurį skiriami CME (angl. Continuing Medical Education) kreditai – 15 valandų;

7.8.2. mokslinis pranešimas tobulinimo renginyje, už kurį neskiriami CME (angl. Continuing Medical Education) kreditai – 10 valandų;

7.8.3. paskelbtos tezės be pranešimo CME (angl. Continuing Medical Education) kreditus suteikiančiame renginyje – 6 valandos;

7.8.4. paskelbtos tezės be pranešimo CME (angl. Continuing Medical Education) kreditų nesuteikiančiame renginyje – 4 valandos;

7.9. per paskutinius penkerius metus specialistams, išlaikiusiems Europos specialybės tarybos kvalifikacijos egzaminą (angl. European Board Examination) arba Europos profesinės draugijos žinių ir įgūdžių sertifikavimo egzaminą (angl. certificate arba diploma), turintiems tos pačios studijų krypties anksčiau įgytą profesinę kvalifikaciją įskaitomas privalomas klinikinių (specialybinių) kompetencijų tobulinimo valandų skaičius;

7.10. paskelbtas mokslinis straipsnis mokslo žurnale vertinamas vykdant licencijavimo sąlygų laikymosi priežiūrą ir įskaitomas valandomis atsižvelgiant į žurnalo cituojamumo rodiklį (angl. Impact Factor, IF) pagal 1 lentelėje pateiktas reikšmes:

1 lentelė

Eil. Nr.	Publikacija mokslo žurnale	Įskaitymas valandomis	
		pirmo autoriaus publikacija	ne pirmo autoriaus publikacija
1.	IF cituojamumo rodiklis daugiau negu 5	20 val.	10 val.
2.	IF cituojamumo rodiklis mažiau negu 5	10 val.	5 val.
3.	Publikacija mokslo žurnale, kuris neturi IF cituojamumo rodiklio	5 val.	3 val.

8. Lietuvos Respublikoje įskaitomas specialistų tobulinimas atliktas Europos tęstinio medicininio mokymo akreditavimo tarybos (angl. European Accreditation Council for Continuing Medical Education (EACCME)) akredituotame renginyje arba EACCME pripažintoje kvalifikacijos kėlimo veikloje, už kurią suteikti CME kreditai, kai tobulinimą patvirtina EACCME arba tobulinimo organizatorius, sudaręs sutartį su EACCME.

9. Lietuvos Respublikoje įskaitomas specialistų tobulinimas, atliktas Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ar valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės susitarimą, formaliojo švietimo institucijoje, rengiančiose atitinkamus specialistus, jų mokymo bazėse arba jei atliktas tobulinimas tos šalies kompetentingos institucijos yra įskaitomas kaip profesinės kvalifikacijos tęstinis profesinis mokymas, arba organizuotas tos šalies ar tarptautinės profesinės draugijos.

10. Lietuvos Respublikoje įskaitomas specialistų tobulinimas, atliktas ne Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ar valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės susitarimą, formaliojo švietimo institucijose, rengiančiose atitinkamus specialistus arba tos šalies švietimo teikėjas yra sudaręs sutartį su Europos tęstinio medicininio mokymo akreditavimo taryba (angl. European Accreditation Council for Continuing medical Education (EACCME)) patvirtintame renginyje), arba tobulinimo renginys organizuotas tarptautinės profesinės draugijos.

11. Ne Lietuvos Respublikoje atliktas privalomasis specialistų tobulinimas pagal Tvarkos aprašo priede nurodytas tikslines programas įskaitomas specialistams, kurie ne mažiau kaip 3 metus per paskutinius 5 metus užsienio valstybėje teisėtai vykdė veiklą pagal įgytą profesinę kvalifikaciją.

12. Jei specialistų tobulinimui skirtos parengtos paskaitos, paskelbtų tezių bei skaityto pranešimo autoriai yra keli, valandų skaičius nustatomas bendrą valandų skaičių padalijus iš autorių skaičiaus.

13. Savišvietos būdu atliktas ar vykdytas tobulinimas gali sudaryti ne daugiau kaip 10 procentų privalomojo tobulinimo trukmės.

14. Švietimo teikėjas išduoda pažymėjimus, taip pat ir elektroninius pažymėjimus (toliau – pažymėjimas, pažyma), patvirtinančius, kad specialistas dalyvavo neformaliojo švietimo programoje ir ją pabaigė, specialistas tobulinimosi renginyje skaitė mokslinį pranešimą, parengė tobulinimo programą ar praktinius užsiėmimus. Pažymėjimas turi būti pasirašytas jį išdavusio (-ių) švietimo teikėjo (-ų) vadovo (-ų) arba jo galioto asmens. Elektroninis pažymėjimas turi būti pasirašytas elektroniniu parašu. Pažymėjime turi būti nurodyta:

14.1. pažymėjimą išdavęs švietimo teikėjas;

14.2. pažymėjimo registracijos numeris (esant keliems renginio organizatoriams, pažymėjimo registracijos numerį įrašo kiekvienas);

14.3. pažymėjimą gavusio asmens vardas, pavardė;

14.4. atlikto tobulinimosi data;

14.5. atlikto tobulinimosi temos pavadinimas;

14.6. suteiktų valandų skaičius (išskiriant tobulinimosi valandų skaičių privalomomis temomis) arba skaityto mokslinio pranešimo, parengto pasikartojančio pobūdžio kurso ar praktinių užsiėmimų trukmė valandomis;

14.7. kokias kvalifikacijas turintiems asmenims skirta tobulinimo programa ar renginys;

14.8. profesinės kvalifikacijos tobulinimo sritis pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą (pagal Tvarkos aprašo 21 punktą).

14.9. specialistų tobulinimui skirto pasikartojančio pobūdžio kurso, specialistų tobulinimo renginio, seminaro registracijos numeris Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ asmens sveikatos priežiūros, odontologijos praktikos ir farmacijos specialistų bei spaudų, asmens sveikatos priežiūros, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų ir vaistinių licencijų administravimo bei apskaitos Medicinos elektroninėje tobulinimo administravimo sistemoje (toliau – METAS), kai renginys ar pasikartojančio pobūdžio kursas, seminaras vyko Lietuvoje.

15. Savišvietos būdu atliktą tobulinimąsi patvirtina:

- 15.1. interviziją – intervizijos pažyma, kurią užpildo specialistas ir joje nurodo:
- 15.1.1. savo vardą ir pavardę;
 - 15.1.2. atlikto tobulinimosi datą;
 - 15.1.3. atlikto tobulinimo temą, ugdytas profesines žinias ir įgūdžius;
 - 15.1.4. valandų skaičių;
 - 15.1.5. atlikto tobulinimo sritis pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą (pagal Tvarkos aprašo 21 punktą);
- 15.2. mentorystę – įstaigos, kurioje vyko mentorystė įgalioto asmens išduotas mentorystės pažymėjimas, kuriame nurodyta:
- 15.2.1. pažymėjimą gavusio asmens vardas, pavardė;
 - 15.2.2. atlikto tobulinimosi data;
 - 15.2.3. atlikto tobulinimo tema, ugdytos profesines žinios ir įgūdžiai;
 - 15.2.4. suteiktų valandų skaičius
 - 15.2.5. profesinė kvalifikacija, kurios tobulinimui buvo skirta mentorystė;
 - 15.2.6. atlikto tobulinimo sritis pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą (pagal Tvarkos aprašo 21 punktą);
 - 15.2.7. mentoriaus vardas, pavardė, profesinė kvalifikacija;
- 15.3. informacijos ieškojimas ir skaitymas – UpToDate elektroninėje mokslo duomenų bazėje sugeneruotas pažymėjimas, kuriame tobulinimas nurodytas AMA (angl. American Medical Association) CME kreditais.
16. Paskelbtas mokslines publikacijas, tezes be pranešimo patvirtina pažyma, kurią užpildo specialistas ir joje nurodo:
- 16.1. savo vardą ir pavardę;
 - 16.2. profesinę kvalifikaciją;
 - 16.3. profesinės kvalifikacijos tobulinimo sritis pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą (pagal Tvarkos aprašo 21 punktą);
 - 16.4. kartu su paskelbto straipsnio nuoroda pateikiama nuoroda į žurnalo cituojamumo rodiklį (angl. Impact Factor, IF);
 - 16.5. nuoroda į publikuotą tezės santrauką arba renginio programa ir pati prisegta tezė.
17. Dalyvavimą rengiant teisės aktus patvirtina Ministerijos ar jos pavaldžios įstaigos priimtas įsakymas dėl darbo grupės sudarymo ir nuoroda į parengtą teisės aktą ar teisės akto projektą, kurio rengime dalyvavo specialistas.
18. Formaliojo švietimo teikėjo išduota pažyma turi būti pasirašyta ją išdavusio švietimo teikėjo vadovo ar jo įgalioto asmens. Pažymoje apie studijuotus dalykus turi būti nurodyta:
- 18.1. pažymą išdavęs švietimo teikėjas;
 - 18.2. pažymos registracijos numeris ir išdavimo data;
 - 18.3. pažymą gavusio specialisto vardas, pavardė;
 - 18.4. studijuojamo arba ne anksčiau kaip prieš 5 metus baigto studijų dalyko pavadinimas, kreditų ar valandų skaičius ir laikotarpis.
19. Supervizijos būdu atliktą tobulinimąsi (įskaitomas tiek supervizoriui, tiek supervizuojamam specialistui) patvirtina supervizuojamo specialisto parengta pažyma, kurioje pateikiama ši informacija:
- 19.1. specialisto vardas ir pavardė;
 - 19.2. atlikto tobulinimosi data;
 - 19.3. atlikto tobulinimosi tema, ugdytos profesinės žinios ir įgūdžiai;
 - 19.4. suteiktų valandų skaičius;
 - 19.5. kokias kvalifikacijas turintiems asmenims skirtas tobulinimas;
 - 19.6. atlikto tobulinimo sritis pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą (pagal Tvarkos aprašo 21 punktą);
 - 19.7. supervizoriaus vardas, pavardė, profesinė kvalifikacija.

20. Kartu su Tvarkos aprašo 19 punkte nurodyta pažyma pateikiami supervizoriaus profesinę kompetenciją patvirtinantys dokumentai. Supervizorius turi atitikti šiuos reikalavimus:

20.1. atitinkamos profesinės kvalifikacijos, specializacijos klinikinių (specialybinių) kompetencijų tobulinimą vykdančias supervizorius turi turėti tos srities, kurioje vykdomos supervizijos, išsilavinimą (sveikatos mokslų studijų krypties grupės ir galiojančią praktikos licenciją arba socialinių mokslų studijų krypties grupės ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį, įgytą baigus psichologijos studijų krypties studijų programą, arba jam prilygintą kvalifikaciją) ir ne trumpesnę kaip 5 metų per paskutinius 7 metus profesinės veiklos patirtį;

20.2. specialistų bendrųjų (ne klinikinių (ne specialybinių)) profesinių kompetencijų tobulinimą vykdančio supervizoriaus kompetenciją patvirtina atitiktis Tvarkos aprašo 20.1 papunktyje nurodytiems reikalavimams arba specializuotas supervizorių rengimo studijas ar mokymus patvirtinantis dokumentas (pažymėjimas, diplomas).

III SKYRIUS

SPECIALISTŲ TOBULINIMAS PAGAL KOMPETENCIJŲ GRUPES IR PRIVALOMAS TOBULINIMASIS

21. Pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą skiriamos šios pagrindinės kompetencijų grupės:

21.1. atitinkamos profesinės kvalifikacijos, specializacijos klinikinės (specialybės) kompetencijos (pvz., gydytojui kardiologui – tobulinimas kardiologijos klausimais);

21.2. bendrosios klinikinės arba specialybės su profesine veikla susijusiose srityse įgyjamos kompetencijos (pvz., paliatyvi medicina, farmacija ne farmacijos specialistams, antibakterinis rezistentiškumas, ekstremalių situacijų valdymas ir pan. arba farmacijos specialistams – medicinos, odontologijos, slaugos ir pan., arba gydytojams – farmacijos, odontologijos);

21.3. bendrosios (ne klinikinės (ne specialybės)) profesinės kompetencijos (socialinės emocinės kompetencijos, konfliktų valdymas, vadyba, lyderystė, komandinis darbas, etika, teisė, mokslinių tyrimų metodika, korupcijos prevencija).

22. Specialistų dalyvavimo tobulinimosi renginiuose pagal tobulinamų kompetencijų grupes, įskaitymas:

22.1. atitinkamos profesinės kvalifikacijos, specializacijos klinikinių (specialybinių) kompetencijų tobulinimas turi sudaryti ne mažiau kaip 60 procentų nuo viso privalomojo tobulinimosi valandų skaičiaus;

22.2. rekomenduojama, kad bendrųjų (ne klinikinių (ne specialybinių)) profesinių kompetencijų tobulinimas sudarytų ne mažiau kaip 10 procentų nuo viso privalomojo tobulinimosi valandų skaičiaus.

IV SKYRIUS

PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO ORGANIZAVIMO TVARKA

23. Profesinės kvalifikacijos tobulinimu rūpinasi patys specialistai ir sveikatos priežiūros ar farmacinės įstaigos, įmonės (toliau – sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos), jų steigėjai, specialistus, pacientus vienijančios ir (ar) jiems atstovaujančios organizacijos. Specialistų rengimo ir tobulinimo užsakovas yra Ministerija.

24. Specialistų tobulinimas – sudėtinė specialistų valdymo dalis – planuojamas, organizuojamas ir vykdomas pagal kompetenciją atitinkamu lygiu: Ministerija ir formaliojo švietimo institucijos šią veiklą planuoja ir koordinuoja valstybės lygiu, savivaldybės – teritorijose, sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos – įstaigose, specialistus vienijančios organizacijos ir patys specialistai – asmenine iniciatyva.

25. Sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos administracija privalo planuoti įstaigos specialistų tobulinimą, parengti ir pasitvirtinti specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą. Sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos vadovas tvirtina parengtą įstaigos specialistų

profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą, numato šiam tikslui reikalingas lėšas bei sudaro sąlygas privalomam specialisto profesinės kvalifikacijos tobulinimuisi. Įstaigos specialistai privalo būti supažindinti su profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarka. Specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo sudėtinės dalys yra šios:

- 25.1. už specialistų tobulinimą atsakingų asmenų įgaliojimas, funkcijos, atsakomybės;
- 25.2. specialistų tobulinimo planavimas ir organizavimas einamiesiems ir ateinantiems metams;
- 25.3. specialistų tobulinimui skirtų lėšų planavimas;
- 25.4. numatytos tobulinime dalyvaujančių specialistų atsakomybės;
- 25.5. specialistų vykdyto tobulinimosi apskaita ir stebėseną.
26. Švietimo teikėjai, atsižvelgdami į Ministerijos siūlymus, specialistų tobulinimosi poreikius, organizuoja specialistų tobulinimosi renginius, nustato jų trukmę ir kainą.
27. Švietimo teikėjai turi užtikrinti tobulinimo programų kokybę ir jų vykdytojų profesionalumą, atitinkantį tobulinamų specialistų profesinei kvalifikacijai keliamus reikalavimus, užtikrinti, kad visų formų renginiai vyktų laikantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatytus reikalavimus. Nustačius šio punkto ir (ar) Tvarkos aprašo 28 punkto nuostatų pažeidimus stabdomas tobulinimo programos derinimas su Ministerija, programa teikiama Tobulinimo programų vertinimo komisijos neeiliniam vertinimui.
28. Vykdamas kvalifikacijos tobulinimą visomis Tvarkos aprašo 3 punkte nurodytomis tobulinimosi formomis, kai už dalyvavimą specialistams išduodamas profesinės kvalifikacijos tobulinimą patvirtinantis pažymėjimas, ugdymo proceso metu draudžiama pateikti vaistinių preparatų, maisto papildų, medicinos priemonių reklamą. Nuotoliniuose profesinės kvalifikacijos tobulinimo renginiuose negalima tuo pačiu metu tame pačiame skaitmeninės komunikacijos platformos lange pateikti ir vaistinių preparatų, maisto papildų, ar medicinos priemonių reklamą.
29. Tobulinimo programos, išskyrus PA sveikatos priežiūros specialistų tobulinimo programas, turi būti suderintos su Ministerija vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-645 „Dėl Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka.
30. PA sveikatos priežiūros specialistų tobulinimo programos turi būti suderintos su Ministerija vadovaujantis Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistų mokymo ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo ir derinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. V-557 „Dėl Papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistų mokymo ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo ir derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
31. Informaciją apie organizuojamą vienkartinį profesinės kvalifikacijos tobulinimo renginį švietimo teikėjai pagal patvirtintą formą pateikia derinti Higienos institutui ne vėliau kaip prieš mėnesį iki renginio datos.
32. Informacija apie specialistų tobulinimui skirtas programas, tobulinimosi renginius įrašoma ir administruojama METAS, švietimo tiekėjams suvedant tobulinimo programų ir tobulinimo renginių duomenis. METAS sistemoje įvestus duomenis tvirtina Higienos institutas.

V SKYRIUS

SPECIALISTŲ TOBULINIMOSI APMOKĖJIMO TVARKA

33. Specialistų tobulinimas finansuojamas iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigų lėšų, specialisto asmeninių lėšų ir kitų šaltinių.

34. Ministerija, siekdama gerinti sveikatos priežiūros ir farmacijos paslaugų kokybę, valstybės biudžeto lėšas gali skirti specialistų profesinės kvalifikacijos privalomojo tobulinimosi tikslinėms programoms, numatytoms Tvarkos aprašo priede.

35. Valstybės ir savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų specialistams profesinės kvalifikacijos tobulinimo išlaidos iš dalies kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą bazinę tobulinimo kainą (toliau – bazinė kaina). Vienam sveikatos priežiūros ar farmacijos specialistui iš valstybės biudžeto apmokama vienoda procentinė išlaidų dalis, nepriklausomai nuo turimų tos profesinės praktikos veiklos licencijų ar kitų specialisto praktikai būtinų dokumentų skaičiaus. Kitų sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigų specialistų tobulinimosi išlaidos padengiamos iš šių įstaigų ar pačių specialistų lėšų.

37. Sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigų administracijos ar patys specialistai paraiškas tobulintis švietimo institucijai teikia vadovaudamiesi Profesinės kvalifikacijos tobulinimo išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

36. Ministerija, atsižvelgdama į skiriamas valstybės biudžeto lėšas, specialistui kas penkerius metus (licencijos ar kito specialisto profesinei veiklai būtino dokumento išdavimo bei privalomo pranešimo apie tobulinimąsi laikotarpiu) pagal bazinę kainą apmoka iki 60 proc. minimalios trukmės specialistų profesinės kvalifikacijos privalomojo tobulinimosi pagal tikslines programas, nurodytas Tvarkos aprašo priede, išlaidų. Likusią išlaidų dalį padengia kitas juridinis ar fizinis asmuo arba pats specialistas. Jeigu kursų trukmė viršija Tvarkos aprašo priede numatytą minimalią programos trukmę, už programos dalį, viršijančią minimalią trukmę, apmoka kitas juridinis ar fizinis asmuo arba pats specialistas.

37. Sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos, planuodamos kitų metų biudžetą, atsižvelgdamos į specialistų tobulinimosi poreikį, numato lėšas specialistų tobulinimuisi. Rekomenduojama skirti ne mažiau kaip vieną procentą įstaigos darbo užmokesčio fondo, tačiau privaloma skirti ne mažesnę procentą, negu patvirtintas galiojančioje Sveikatos apsaugos ministro įsakymo redakcijoje, reglamentuojančioje Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų ir biudžetinių įstaigų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, veiklos rezultatų vertinimo papildomas veiklos rezultatų vertinimo rodiklius.

38. Vidutinį darbo užmokestį moka ir komandiruočių išlaidas padengia įstaiga, siunčianti specialistą tobulintis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

39. Gali būti organizuojami mokami tobulinimosi kursai ar kiti renginiai, kuriuos apmoka patys specialistai, sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigos arba kitos organizacijos.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Licencijuojamos veiklos sąlygų laikymuisi patvirtinti įskaitomas tobulinimasis atliktas per paskutinius 5 metus.

41. Privalomojo tobulinimosi mastas specialisto praktikos licencijai ar kitam profesinei veiklai būtinam dokumentui gauti ar licencijuojamos veiklos sąlygų laikymuisi patvirtinti nustatomas remiantis šiuo ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais reikalavimus specialisto profesinės kvalifikacijos tobulinimą.

42. Specialistų tobulinimui skirto pasikartojančio pobūdžio kurso, specialistų tobulinimo renginio, seminaro pavadinimas profesinės kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančiame pažymėjime turi sutapti su šio specialistų tobulinimui skirto pasikartojančio pobūdžio kurso, specialistų tobulinimo renginio, seminaro pavadinimu, registruotu METAS.

Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos aprašo priedas

SPECIALISTŲ PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS PRIVALOMOJO TOBULINIMO TIKSLINIŲ PROGRAMŲ SĄRAŠAS

Programos pavadinimas	Tikslinė grupė	Minimali programos trukmė ir reikalavimai
Pirmoji medicinos pagalba	Visi Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“, išvardyti veiklą vykdančius specialistai (išskyrus gydytoją anesteziologą reanimatologą, vaikų intensyviosios terapijos gydytoją, skubiosios medicinos gydytoją, paramediką, skubiosios medicinos pagalbos paramediką bei specialistus, išklaususius ne trumpesnę kaip 36 val. trukmės skubiosios medicinos pagalbos teikimo vaikams ir suaugusiems privalomojo profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursą); papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistai, farmacijos specialistai	Trukmė – 8 val., iš jų ne mažiau kaip pusė kurso laiko trukmės turi būti skiriama praktiniams įgūdžiams tobulinti (pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ nustatytą sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetenciją teikiant pirmąją medicinos pagalbą). Praktinių įgūdžių tobulinimas turi vykti naudojant medicininę simuliacinę įrangą.
Racionalus antimikrobinių vaistinių preparatų skyrimas ir vartojimas	Medicinos gydytojai (visų profesinių kvalifikacijų gydytojai, išskyrus darbo medicinos gydytoją, gydytoją dietologą, gydytoją onkologą radioterapeutą, gydytoją psichiatrą, gydytoją vaikų ir paauglių psichiatrą, gydytoją genetiką, gydytoją patologą, gydytoją radiologą, teismo medicinos gydytoją, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytoją, gydytoją onkologą chemoterapeutą, gydytoją vaikų onkohematologą); farmacijos specialistai; visų profesinių kvalifikacijų gydytojai odontologai	Trukmė – 6 val. Programoje turi būti šios temos: - antimikrobinių atsparumo situacija / problema Lietuvoje ir Europoje / pasaulyje; - antimikrobinių vaistų grupės, jų veikimo principai ir antimikrobinis veikimas; - atsparumo antimikrobiniams vaistams priežastys; - racionalaus antimikrobinių gydymo principai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2023 m. d. įsakymo Nr. redakcija)

PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IŠLAIDŲ KOMPENSAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Profesinės kvalifikacijos tobulinimo išlaidos kompensuojamos valstybės ir savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigose dirbantiems specialistams, vykdančioms Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“, nurodytas veiklas, visuomenės sveikatos priežiūros, farmacijos, papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros specialistams (toliau visi katu – specialistai), savo profesinę kvalifikaciją tobulinantiems pagal su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) suderintas privalomojo tobulinimo programas, numatytas Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos“, priede „Specialistų profesinės kvalifikacijos privalomojo tobulinimosi tikslinių programų sąrašas“ (toliau – Tvarkos aprašo priedas).

2. Tobulinimo programoje už valstybės biudžeto lėšas gali dalyvauti specialistai, registravimosi tobulintis dieną turintys galiojančias atitinkamos praktikos licencijas ir deklaruojant savo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

3. Sveikatos priežiūros ar farmacijos įstaigų administracijos ar patys specialistai paraiškas tobulintis pagal Tvarkos aprašo priede numatytas privalomojo tobulinimosi programas teikia švietimo teikėjui.

4. Švietimo teikėjai iki kiekvienų metų lapkričio 15 d. sudaro vardinius kasmetiniuose tobulinimosi kursuose dalyvaujančių specialistų sąrašus kitiems metams ir nustato kursų laiką.

5. Švietimo teikėjai iki kiekvienų metų gruodžio 1 d., o esant poreikiui – kiekvienam ketvirčiui pasibaigus, iki kito mėnesio 10 d., pateikia Ministerijai specialistų, kurie pageidauja gauti valstybės kompensaciją tobulinimosi pagal Tvarkos aprašo priede nurodytas programas išlaidoms padengti, sąrašus, nurodydamos vardą, pavardę, profesinę kvalifikaciją, spaudo numerį, įstaigą, kurioje dirba specialistas, pavadinimą, kurso programos temą, trukmę valandomis, kurso organizavimo datą arba metų ketvirtį, kurso kainą.

6. Ministerija sudaro specialistų, pageidaujančių gauti valstybės kompensaciją tobulinimosi išlaidoms padengti, sąrašą, kuriame nurodo specialisto tapatybės nustatymo duomenis (spaudo tipą ir numerį), profesinę kvalifikaciją, įstaigą, kurioje dirba specialistas, pavadinimą, programos pavadinimą ir trukmę, kompensuojamą sumą. Sveikatos apsaugos ministras tvirtina kiekvienam specialistui skirtą kompensuojamą sumą, atsižvelgdamas į specialisto paraiškoje nurodytą tobulinimosi programos trukmę, kompensuojamą bazinę valandos kainą.

7. Ministerija sudaro sutartis su švietimo teikėjais dėl specialistų, įrašytų į SAM sąrašą, profesinės kvalifikacijos tobulinimo išlaidų kompensavimo.

8. Kompensuojamą dalyvavimo tobulinimosi programoje išlaidų dalį švietimo teikėjui sumoka Ministerija, likusią išlaidų dalį – kitas juridinis ar fizinis asmuo arba pats specialistas.

9. Švietimo teikėjas kiekvienam ketvirčiui pasibaigus, iki kito mėnesio 10 d., pateikia Ministerijai sutartyje nustatytos formos ataskaitą: sąskaitą faktūrą ir specialistų, kurie sėkmingai baigė tobulinimosi programą ir gavo pažymėjimą, sąrašą.

10. Ministerija tobulinimosi išlaidoms kompensuoti skirtas lėšas perveda į švietimo teikėjo

nurodytą sąskaitą iki kito mėnesio 20 d. Einamųjų metų gruodžio mėnesį baigtų tobulinimosi programų ataskaita bei paskutinė einamųjų metų ataskaita Ministerijai turi būti pateikta ne vėliau kaip iki gruodžio 10 d.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2002 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 132
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2023 m. d. įsakymo Nr. redakcija)

KOMPENSUOJAMOS PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO BAZINĖS KAINOS NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

1. Kompensuojamą sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų tobulinimosi valstybės biudžeto lėšomis bazinę kainą (BK) sudaro vidutinis valandinis dėstytojų atlyginimas ($VDA_{vid.}$), padaugintas iš kompensuojamų privalomojo tobulinimosi valandų skaičiaus (VS) ir padalytas iš vidutinio asmenų skaičiaus grupėje ($AS_{vid.}$):

$$BK = \frac{VDA_{vid.} \times VS}{AS_{vid.}}$$

Bazinė kompensuojama tobulinimo valandos kaina (BVK) perskaičiuojama kiekvienais metais, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalųjį valandinį atlygį (MVA). BVK sudaro $VDA_{vid.}$, padalytas iš $AS_{vid.}$:

$$BVK = \frac{VDA_{vid.}}{AS_{vid.}}$$

2. Teorinių žinių ir praktinių įgūdžių tobulinimo programoje dalyvaujančių specialistų grupėje gali būti:

2.1. 6–10 specialistų, kai sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktiniams įgūdžiams tobulinti naudojama medicininė simuliacinė įranga;

2.2. 18–22 specialistai, kai sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistams tobulinti medicininė simuliacinė įranga nenaudojama.

3. Dėstytojo vidutinis valandinis atlyginimas ($VA_{vid.}$) apskaičiuojamas imant vidutinį nustatytą vyriausiojo mokslo darbuotojo (P) (tarnybinio atlyginimo koeficientas 8,61–15,5), vyresniojo mokslo darbuotojo (D) (tarnybinio atlyginimo koeficientas 7,51–12,04), mokslo darbuotojo, tyrėjo (L) (tarnybinio atlyginimo koeficientas 7,51–9,16) ir jaunesniojo mokslo darbuotojo (A) (tarnybinio atlyginimo koeficientas 5,0–6,32) didžiausio (d) ir mažiausio (m) tarnybinių atlyginimų koeficientų aritmetinį vidurkį ir gautą koeficientą dauginant iš MVA, įskaičiuojant socialiniam draudimui skiriamas lėšas:

$$VA_{vid.} = (d+m)/2 * MVA * 1.0145.$$

Vidutinį valandinį dėstytojų atlyginimą ($VDA_{vid.}$) sudaro dėstytojų vidutinių valandinių atlyginimų ($VA_{vid.}$) suma, padalyta iš 4:

$$VDA_{vid.} = ((VA_{vid.}P) + (VA_{vid.}D) + (VA_{vid.}L) + (VA_{vid.}A))/4.$$

4. Viena tobulinimosi diena, jeigu nenurodyta kitaip, prilyginama 6 val.
